

การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี
Workplace Risk Management of Schools under the Office of Special Education
Administration in Lopburi Province

สุดาพร ดวงโকা

Sudaporn Duangphokha

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Faculty of Education, Nakhon Ratchasima College, Thailand

E-mail: pinsudaporn@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-6513-2433>

Received 07/02/2023

Revised 09/02/2023

Accepted 20/02/2023

บทคัดย่อ

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียน จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน การศึกษาครั้งนี้ศึกษากับโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูจำนวน 212 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติพื้นฐานที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test , F- test ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (2) การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียน จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่พบว่าในด้านความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ความเสี่ยงด้านการเงิน ที่พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ 5 – 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงาน; ความเสี่ยง; การบริหารความเสี่ยง

Abstract

Risk management is a work in which every workload must assess the risk before every performance, and insert risk countermeasures activities before the commencement of the normal workload of pre-risk surveillance from all workloads together. The objectives of this research were (1) to study the level of risk management in school work. And (2) comparing teachers' opinions on risk management in school work by sex, educational background, and work experience. This study was conducted with schools under the Office of Special Education Administration in Lopburi Province. The population used in this research was 212 teachers. The tool used to collect research data is a questionnaire. The basic statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. And the statistics used to test the hypothesis were t-test and F-test. The results showed that (1) The overall school work risk management was at a high level, ranked from the lowest average as follows: financial risk, strategic risk, operational risk, and Regulatory compliance. (2) There was no difference in overall school work risk management by gender but found that the strategic risk was significantly different at the .05 level. There was no difference in overall and individual educational qualifications, and there was no statistically significant difference in work experience, except for the financial risks found that teachers who Teachers with less than 5 years of experience were different from teachers with 5–10 years of experience and teachers with more than 10 years of experience at statistical significance at the .05 level.

Keywords: Risk Management in Work; Risk; Risk Management

บทนำ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2564 – 2565) ฉบับนี้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) และนโยบายรัฐบาลเรื่องการปฏิรูป การบริหารจัดการภาครัฐ พร้อมทั้งได้วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาระบบราชการ และกำหนดเป้าหมาย การพัฒนาระบบราชการให้เป็นไปตามทิศทางการพัฒนาประเทศที่สำคัญ โดยมุ่งเน้นให้ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและฐานข้อมูล และนำนวัตกรรมมา

เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารงานภาครัฐ อันจะส่งผลให้ภาครัฐมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ประชาชนได้รับการบริการภาครัฐที่ตรงตามความต้องการ และประชาชนมีความเชื่อมั่นในภาครัฐ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ, 2564)

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้ และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

ในปัจจุบันหน่วยงานราชการได้ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้กำหนดให้หน่วยงานราชการต่างๆ จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามแผนยุทธศาสตร์ อันเป็นกลไกในการสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานราชการเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ (นฤมล สอาดโหม, 2550) ดังที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2561) ได้ตระหนักและ มุ่งมั่นที่จะวางระบบและพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้ทราบถึงเหตุการณ์ความเสี่ยงที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมายการจัดตั้งส่วนราชการ และแผนปฏิบัติราชการในส่วนของการพัฒนาองค์กร ซึ่งบุคลากรทุกคนจะต้องร่วมกันปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดขึ้น รวมทั้งช่วยกันพัฒนาให้มีความทันสมัย และสามารถดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ต้องถือปฏิบัติของทุกหน่วยงานในสังกัด ระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง เป็นเครื่องมือด้านการจัดการที่ช่วยในการบริหารงาน และเป็นกลไกพื้นฐานสำคัญของกระบวนการกำกับดูแลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ในหน่วยงานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการป้องกันและรักษาทรัพย์สิน การใช้ทรัพยากรของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งช่วยในการปฏิบัติงานในขั้นตอนต่าง ๆ เป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ต้องการให้สถานศึกษาในสังกัด มีแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดวางระบบควบคุมภายในที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งองค์กร และสามารถนำไปใช้ในการจัดวางระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา ซึ่งเป็นการช่วยให้การบริหารจัดการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้น (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2559)

จากที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการความเสี่ยงในสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่สถานศึกษาจะเกิดความเสี่ยงให้ระดับความเสี่ยง และขนาดของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สถานศึกษายอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบโดยคำนึงถึง

การบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักของสถานศึกษาและเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการประจำปีของต้นสังกัด และเพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงในสถานศึกษามีประสิทธิภาพครอบคลุมปัจจัยความเสี่ยงทางด้านการศึกษา จึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยมีความสนใจและต้องการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูที่ทำหน้าที่สอนของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี 3 โรงเรียน จำนวน 212 คน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2559)
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของสถานศึกษา ซึ่งแนวทางการปฏิบัติงานการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง ตามแนวคิดของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2561) ได้กำหนดความเสี่ยงทางการศึกษาไว้ 4 ด้านประกอบด้วย

- 2.1 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์
- 2.2 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน
- 2.3 ความเสี่ยงด้านการเงิน
- 2.4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

- 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 3.1.1 เพศ
 - 1) ชาย
 - 2) หญิง

3.1.2 วุฒิการศึกษา

- 1) ปริญญาตรี
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.3 ประสบการณ์การทำงาน

- 1) ต่ำกว่า 5 ปี
- 2) 5-10 ปี
- 3) มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงาน 4 ด้าน (สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ดังนี้

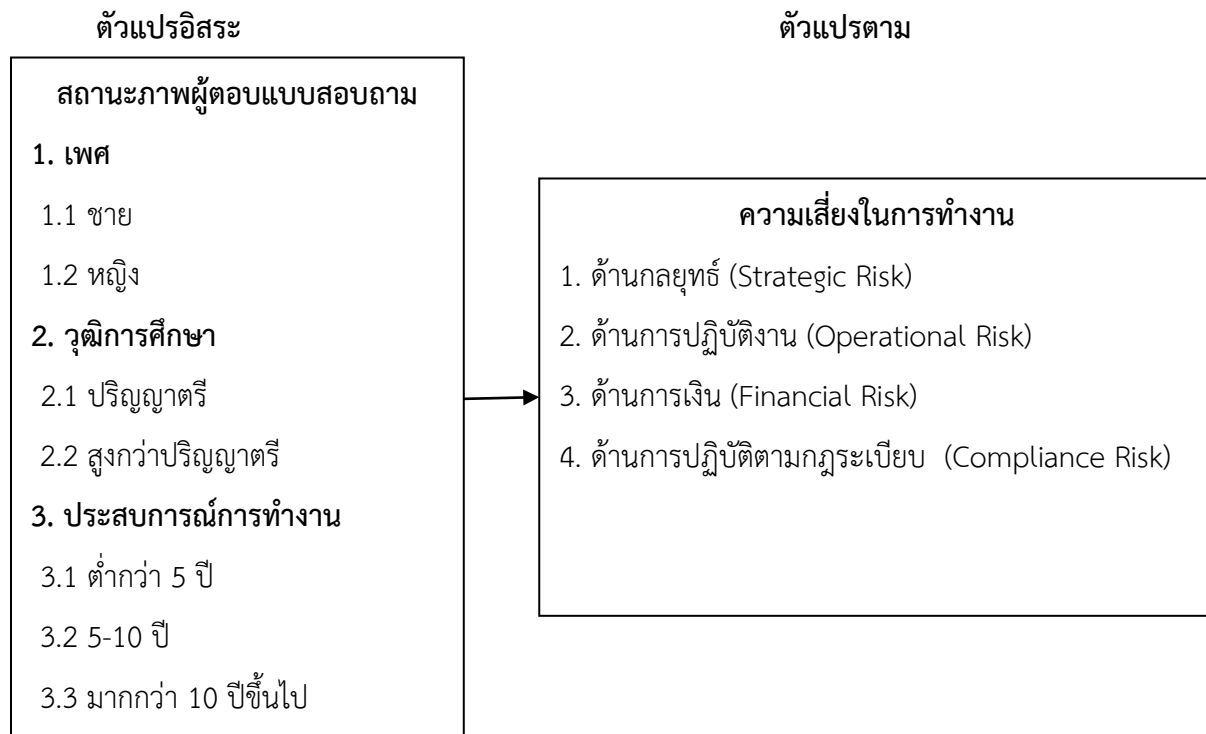
- 3.2.1 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์
- 3.2.2 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน
- 3.2.3 ความเสี่ยงด้านการเงิน
- 3.2.4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี ดำเนินการระหว่าง เดือนตุลาคม พ.ศ.2565 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2565

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารความเสี่ยงตามความคิดเห็นของในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี โดยศึกษาการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาในการทำงาน ซึ่งยึดนิยามศัพท์ตามสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2561) ได้กำหนดการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงด้านการเงิน และ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ โดยได้นำตัวแปรด้านเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน มาใช้ในการศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากร: ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ครูของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี จำนวน 3 โรงเรียน จำนวน 212 คน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2565)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ (1) ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) โดยสอบถามเกี่ยวกับเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการ และ (2) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการทำงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูล: ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามแต่ละชุด นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ ซึ่งแบ่งค่าช่วงคะแนนเป็นช่วง ๆ โดยมีความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์โดยการทดสอบค่า t-test
4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรีครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์

(N = 212)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	58	27.36
หญิง	154	72.64
รวม	212	100.00
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	187	88.21
สูงกว่าปริญญาตรี	25	11.79

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
รวม	212	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	86	40.56
5 – 10 ปี	69	32.55
10 ปีขึ้นไป	57	26.89
รวม	212	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 27.36 เป็นเพศหญิง จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 72.64 โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 88.21 และมีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.79 และเมื่อสอบถามถึงประสบการณ์การทำงาน พบว่ามีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี รองลงมาคือมีประสบการณ์การทำงาน ระหว่าง 5 -10 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 32.55 และประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 26.89

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี โดยรวมและรายด้าน (N = 212)

การบริหารจัดการความเสี่ยง	ระดับการบริหารความเสี่ยง			
	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
1 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	4.24	0.54	มาก	2
2 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน	4.21	0.56	มาก	3
3 ความเสี่ยงด้านการเงิน	4.28	0.49	มาก	1
4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ	4.19	0.52	มาก	4
รวม	4.23	0.53	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.53$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเสี่ยงด้านการเงิน ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.49$) รองลงมาคือ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.54$) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.21$, $\sigma = 0.56$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ($\mu = 4.19$, $\sigma = 0.52$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามเพศ ในภาพรวม (N = 212)

ระดับการบริหารจัดการความเสี่ยง	ชาย		หญิง		t	p
	(N = 58)		(N = 154)			
	μ	σ	μ	σ		
1 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	4.38	0.57	4.19	0.51	2.34*	0.02
2 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน	4.27	0.45	4.19	0.60	0.86	0.39
3 ความเสี่ยงด้านการเงิน	4.26	0.45	4.29	0.45	-0.39	0.70
4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ	4.23	0.41	4.18	0.55	0.75	0.45
รวม	4.29	0.47	4.21	0.53	0.89	0.44

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูเพศชายมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงมากกว่าครูเพศหญิง ส่วนความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงไม่ต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวม (N = 212)

ระดับการบริหารจัดการความเสี่ยง	ปริญญาตรี (N = 187)		สูงกว่าปริญญาตรี (N = 25)		t	p
	μ	σ	μ	σ		
1 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	4.23	0.52	4.32	0.65	-0.76	0.45
2 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน	4.22	0.58	4.18	0.47	0.35	0.73
3 ความเสี่ยงด้านการเงิน	4.30	0.45	4.20	0.46	0.92	0.36
4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ	4.19	0.51	4.24	0.55	-0.43	0.67
รวม	4.24	0.52	4.24	0.53	0.02	0.55

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามประสบการณ์ ในภาพรวม (N = 212)

การบริหารจัดการความเสี่ยง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	0.28	2	0.41	0.49	0.61
	ภายในกลุ่ม	60.36	209	0.29		
	รวม	60.64	211			
2. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	0.26	2	0.13	0.40	0.67
	ภายในกลุ่ม	66.99	209	0.32		
	รวม	67.24	211			
3. ความเสี่ยงด้านการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	1.80	2	0.90	4.62*	0.01
	ภายในกลุ่ม	40.56	209	0.19		
	รวม	42.36	211			
	ระหว่างกลุ่ม	1.37	2	0.68	2.59	0.08

[348]

การบริหารจัดการความเสี่ยง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ	ภายในกลุ่ม	55.15	209	0.26		
	รวม	56.51	211			
	ระหว่างกลุ่ม	0.93	2	0.53	2.03	0.34
รวม	ภายในกลุ่ม	55.77	209	0.27		
	รวม	56.70	211			

* $p < .05$

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการเงิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การศึกษานี้ สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะสภาพเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งการจัดการศึกษา ที่มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมทำให้การทำงานต้องเผชิญกับความเสี่ยงมากขึ้น รวมทั้งบุคลากรในโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านต่างๆ ดังนั้นจึงได้มีการจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อลดปัญหาต่างๆ สอดคล้องกับขวัญแก้ว จันทรรัตน์ (2562) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 พบว่า ระดับการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การที่ครูแสดงทัศนะต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่ามีการลดความเสี่ยงนั้นลง สอดคล้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2561) ได้ตระหนักและ มุ่งมั่นที่จะวางระบบและพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้ทราบถึงเหตุการณ์ความเสี่ยงที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมายการจัดตั้งส่วนราชการ และแผนปฏิบัติการในส่วนของการพัฒนาองค์กร ซึ่งบุคลากรทุกคนจะต้องร่วมกันปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดขึ้น รวมทั้งช่วยกันพัฒนาให้มีความทันสมัยและสามารถดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ต้องถือปฏิบัติของทุกหน่วยงานในสังกัด

2. การเปรียบเทียบระดับการบริหารความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ โดยรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเพศชายมีความสามารถในการปฏิบัติงานและการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นมากกว่าเพศหญิง จึงทำให้การแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรีมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของประคอง วีระศักดิ์ (2558) ที่ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ มีเพศแตกต่างกันพบว่า ปัจจัยด้านความเสี่ยงในภาพรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิงมีระดับความเสี่ยงในการปฏิบัติงานมากกว่าเพศชาย เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร การเงินและงบประมาณ ด้านการบริหารนโยบาย ด้านการบริหารกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ด้านความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก

3. การเปรียบเทียบระดับการบริหารความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี ตามความคิดเห็นของครู จำแนกวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนเป็นสิ่งที่ครูจะต้องให้ปฏิบัติและให้ความสำคัญมากขึ้น อีกทั้งครูในโรงเรียนทั้งที่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรีต่างรับรู้และได้รับการฝึกอบรม การเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งในปัจจุบันมีคู่มือการบริหารความเสี่ยงให้ได้ศึกษา จัดอบรมเกี่ยวกับความเสี่ยงให้แก่ครูทุกคน เพื่อเป็นแนวทางในปฏิบัติและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ดังนั้น ครูที่มีวุฒิการศึกษาที่ต่างกันย่อมมีความเห็นต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญญานันท์ แก้วนุชนาวรร (2559) ที่ศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอท่าใหม่จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงพบว่า โดยรวมและรายด้านไม่ต่างกัน

4. การเปรียบเทียบระดับการบริหารความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี ตามความคิดเห็นของครู จำแนกประสบการณ์ทำงาน โดยรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันของครูส่งผลต่อการเข้าใจและรับรู้ในเรื่องการบริหารความเสี่ยงแตกต่างกัน เพราะการมีประสบการณ์มาก ย่อมช่วยให้มองเห็นและเข้าใจปัญหา สามารถคาดเดาสถานการณ์ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนได้ดีกว่าผู้ที่มิประสบการณ์น้อยกว่า จึงทำให้

.....

การแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญแก้ว จันทรัตน์ (2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงต่างกัน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงแตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ 21 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 จากการวิจัย พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการทำงานอยู่ในระดับมาก โดยความเสี่ยงด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสูงสุด ผู้บริหาร สถานศึกษาควรบริหารความเสี่ยงด้านนี้ด้วยการใช้หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะในความเสี่ยงเรื่อง การจัดสรรงบประมาณ การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายรายหัว การจัดทำบัญชีการเงิน ใบเสร็จรับเงิน การใช้จ่ายเงิน เงินยืมการจัดทำทะเบียน เป็นต้น

1.2 จากการวิจัย พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการทำงานอยู่ในระดับมาก โดยความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับรองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารงานโดยใช้หลักการความมีภาวะผู้นำที่จะนำพาให้บรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่วาง โดยการสร้างความมีส่วนร่วมของครูและบุคลากร ตลอดจนผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อให้ คนในองค์กรรู้สึกว่าเขาเป็นหนึ่งในองค์กร และช่วยกันดำเนินงานตามกลยุทธ์ แผนงาน โครงการ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี

2.2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี

2.3 การศึกษาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานที่เหมาะสมกับการบริหารงานปัจจุบันและมีการเปรียบเทียบต่อการบริหารงานดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญแก้ว จันทรัตน์. (2562). *การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3*. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ขวัญนันทน์ แก้วนุชนาวี. (2559). *การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นฤมล สะอาดโณม. (2550). *การบริหารความเสี่ยงองค์กร*. กรุงเทพฯ: ฐานบุ๊คส์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุริยสาส์น.
- ประคอง วีระศักดิ์. (2558). *การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ. (2564). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *การบริหารความเสี่ยงของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ*. แผนปฏิบัติการประจำปี 2561. Retrieved on September 2, 2022 from: <http://www.hidtiep.go.th/articles/phan11.doc>.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2559). *คู่มือการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.